

CO MŮŽETE UDĚLAT PRO BESKYDSKÉ MOTÝLY?

ZÁSADY ANDĚLSKÉ PÉČE

NA LOUKU

Pečovat o svou louku tak, aby se stala na dlouhá léta domovem pro celou řadu brouků, mravenců, motýlů a dalšího hmyzu, je složité, ale ne nemožné.

Vydal ČSOP Salamandr (ČSOP Salamandr, Tvarůžkova 1805, 756 61 Rožnov pod Radhoštěm, tel.: 571 613 241, e-mail: salamandr@salamandr.info, IČ 702 38 723) ve spolupráci s Muzeem regionu Valašsko / Náklad 1000 výtisků. / Vyšlo v roce 2012 v Rožnově pod Radhoštěm. / Text: L. Spitzer, L. Ohryzková / Fotografie: Z. Hanč, M. Vojtíšek, H. Spitzerová / Grafika: sumec+ryšková / Tisk: PROprint, Český Těšín / NEPRODEJNÉ

Tento materiál byl vytištěn v rámci projektu „Jednotný informační a komunikační systém ochrany přírody v NUTS II Moravskoslezsko“. Projekt je realizován Moravskoslezským krajem s příspěvním finančním nástrojem Evropské unie LIFE+.

SBÍRKA PRO MODRÁSKA ČERNOSKVRNNÉHO
Pošlete sms ve tvaru DMS MODRASEK na číslo 87 777. Cena DMS je 30 Kč, modrásek dostane 27 Kč. Sbíрку zajišťuje ČSOP Salamandr. Více informací na www.darcovskasms.cz.

Motýli jsou fascinující svou křehkostí a barevností. V České republice najdeme přibližně 3 500 druhů. Většinou jsou to malí noční motýlci. Denních motýlů a vřetenušek je méně než 200 druhů. V Beskydech jich žije ale více než stovka. Mnoho z nich však přežívá jen na několika málo místech a hrozí jim vyhynutí. Po přečtení tohoto letáku zjistíte, že s trochou snahy můžete i vy motýlům pomoci.

CO JIM VADÍ A CO NE

Pokud vezmete motýla do ruky, setřete mu barevné šupinky z křídel. Motýla to ale nebolí. Nejsou totiž křehcí tělesnou stavbou, ale svými životními nároky, které se hodně liší od druhu liší.

CO TEDY POTŘEBUJÍ?

Každý motýl potřebuje svou rostlinu, nejen na to, aby z jejích květů sál nektar. Některé nejsou vybíraví a dokážou se živit na více druhích, jiní jsou opravdoví fajnšmekři a bez svého jediného druhu rostliny nepřežijí. No a třeba někteří modrásci si dokonce tak zkomplikovali život, že se neobejdou bez mravenců, kteří se starají o jejich malé housenky.

Louku alespoň jednou ročně posečte nebo přepaste ovce.

Ponechte motýlům biopás. To je pruh, který se na louce nechává pro nejrůznější hmyz nepokosený. V následujícím roce jej ale posečte a založte biopás na jiném místě.

Pokud je to možné, sečte ručně. Ruční seč ale neznamená kosit jen kosou. To dnes dělají již jen opravdoví nadšenci. Sekat se dá třeba i křovinořezem a také ručně vedenou lištovou či bubnovou sekačkou. Toto ale neplatí pro sekačku, kterou se seče anglický trávniček.

JAK JE DOSTAT K NAŠIM DOMOVŮM?

NA ZAHRADU

Pokud máte alespoň kousek zahrady i vy můžete něco udělat pro motýly. Nechejte zarůstat kousíček zahrady květinami. Posečte jej nejlépe až na podzim a maximálně dvakrát za sezonu.

Skoro všichni motýli potřebují nektar z květů. Pokud vám na zahradě chybí květnaté rostliny, můžete si je tam dosít. Dnes již můžete koupit speciální květnatou směs (např. u firmy Planta naturalis), na kterou motýly do vaší zahrady určitě přilákáte.

Vysadte kvetoucí keře. Třeba na pustoryl (mnozí ho znají jako „jasmín“) nalákáte přes den pestrobarevné babočky a v noci zase krásné lišaje.

CO URČITĚ NEDĚLAT

Nemulčujte! Sekačka (mulčovač) při rozsekání rostlin na kousky totiž zabije spoustu hmyzu.

Neničte všechny keře a náletové stromky. Chrání motýly před větrem a úpalem. Motýli na nich odpočívají a spí.

Nezalesňujte louky! V posledních desetiletích bylo mnoho luk a pastvin zalesněno smrkem. V Chráněné krajinné oblasti je zalesňování travních porostů nezákonné. Navíc vynaložené prostředky se většinou nevrátí. Než mladé sazenice na loukách dorostou do těžebního věku, chytanou hnilobu a dřevo se pak hodí tak akorát do kamen.

OHNIVÁČEK ČERNOČÁRNÝ

Ještě nedávno jsem žil jen na jižní Moravě. Teď už žiju na celé Moravě. Pomohlo mi zarůstání krajiny a úpadek pastvy. Vyhovuje mi pomalé zarůstání luk, ničí mě sečení nedopasků.

MODRÁSEK ČERNOSKVRNNÝ

Dříve jsem žil skoro všude v ČR. Nikdo si mě ale pořádně nevšímal, a tak jsem se proslavil svým nenápadným vyhynutím. Dnes se mi daří jen na Valašsku. Mé housenky potřebují mateřídoušku a pěčí mravenčů. Pomůžete mi pastvou několika ovcí.

OTAKÁREK OVOCNÝ

Po II. světové válce jsem z Beskyd zmizel. V posledních letech se ale na Valašsko vracím. Návrat mi umožnilo omezení pesticidů v sadech a zarůstání slunných mezí trnkami a hlohy. Meze ale nesmí být zarostlé moc, protože v hustých křovinách nepřežiju.

OKÁČ KLUBĚNKOVÝ

Zmizel jsem z celé Moravy a přežívám jen v Halenkově. Kladu vajíčka do nízké trávy na krajích lesních luk. Ty jsou teď ale opuštěné, zarůstají a mizí. Bez pravidelné péče místních lidí zmizím i já.

JSME NEJVZÁCNĚJŠÍ MOTÝLI BESKYD

NEMÁME TO JEDNODUCHÉ...

JASOŇ DYMNIKOVÝ

Vymírám! Mé housenky žijí na dymnivkách v řídkých lesích. Potřebuju ale i louky, kam zalétám napít se nektaru. Pomohlo by mi, pokud byste své horské louky jednou za pár let posekali.

MODRÁSEK BAHENNÍ

Potkat mě můžete na loukách s krvavcem totenem. Na krvavci odpočívám, spím i kladu vajíčka. Dřív jsem žil u potoků skoro všude, dnes jsem mnohem vzácnější. Pokud jsou moje louky posečeny až v červenci, čerstvě vylíhlí motýli krvavce nenajdou. Otavy proto prosím sklízíte až na konci srpna.

ZELENÁČEK VELKÝ

Patřím mezi tajemné motýly. Určit nás dokáže jen odborník. Tady na Valašsku žiju v poslední velké populaci v ČR. Miluju výhřevné pastviny s chrpou. Samečci rádi přiletí večer na světlo až do místností. Pokud se objevím u vás doma, znamená to, že máte u domu pořád pestrou krásnou přírodu.

VŘETENUŠKA MOKŘADNÍ

Mezi beskydskými vřetenuškami jsem nejohroženější, teď už mě v Beskydech potkáte jen v jedné malé rezervaci. Snažím se najít nový domov, ale bezúspěšně. Jsem totiž citlivá na plošné sečení a odvodnění luk. Louku totiž potřebuji tak trochu mokrou a tak trochu posečenou.

PABOUROVEC PAMPELIŠKOVÝ

Jsem noční motýl, létám za teplých srpnových nocí. Nejsem ale žádná nudná šedá mūra. Děti mi někdy říkají noční medvídek. Vyhovuje mi pastva oveček. Když pastvina zarůstá a zastíňují ji stromy, mé housenky chřadnou a umírají.